

Posudek diplomové práce Charlotte Panuškové *Reflexe environmentální krize v současné české poezii*

Téma práce Charlotte Panuškové se dotýká jednoho - v současné světové poezii poměrně hojně diskutovaného - tématu, a to poezie zohledňující téma globální klimatické změny, vnímané jako podnět, ne-li jako hybatele zásadní a vleklé společenské krize. Práci si autorka rozvrhla do několika oddílů. Soustředí se – po úvodních obecnějších a úvodových kapitolách – na výklad výchozích pojmů (ekokritika, environmentální poezie, antropocén, identifikace). Jde o cennou část, autorka zde pracuje zvláště se zahraniční literaturou, která se tématu věnuje; dosavadní domácí diskuse o tzv. environmentální poezii spíše nabízely pouze dílčí recepty jednotlivých zainteresovaných textů. Práce kol. Panuškové naopak pracuje s jejich širokým spektrem, a tím tvoří svěží přehledový pramen.

Třetí oddíl práce – reflexe domácí přírodní lyriky a stručnější charakteristiky básnických děl, nazývaných mj. jiné jako protoenvironmentální (Váchal, Juliš) – je dle mého názoru ambivalentní povahy. Na jedné straně lze pozitivně hodnotit autorčinu snahu reflektovat širší historický půdorys fenoménu ekokritiky a environmentální poezie. Na druhé ale jde o více než stručný a až přespříliš „výběrový“ nástřel problémů, bez snahy hlouběji reflektovat problém rozdílu a vztahu přírodní a ekologicky či obecně (zájemem o osud přírody, planety, života člověka jako reflektované součásti ekosystému apod.) angažované lyriky. Nabízí se celá paleta jmen českých básníků a básniček a literárních esejistů/esejistek, která spadla pod autorský stůl (Březina, Pamrová, Simonetta Buonaccini /Ludmila Šebestová/, Deml, Zahradníček, Holan aj.) Přitom podrobnější, byť i rámcová analýza takto rozšířeného vzorku by ukázala, jak je nyní jakoby „nové“ a angažovaně založené téma (pokud básnickým environmentem rozumíme

nikoli jen a pouze angažovanou, politicky založenou tvorbu, jež reflektuje a traktuje aktuální politická témata diskutovaná zvláště na levicové politické scéně, ale také šířeji založenou poezii obavy a úzkosti o osud planety – což autorka zcela vhodně akceptuje) opřeno v české poezii celého 20. století o širokou a umělecky mnohdy velmi hodnotnou reflexi. Zde tedy vidím určitý dluh práce.

Čtvrtá kapitola se pak zabývá interpretačními sondami do současné české poezie reflektující titulní téma. Mapuje též současné diskuse o tématu ekokritiky a básnického environmentu. Jde o cennou pasáž, podloženou mnohými citlivými interpretačními postřehy stran konkrétních básnických děl. Podstatná je i autorčina snaha – v kontextu současné diskuse, do níž tím funkčně vstupuje – členit domácí debatu do osobitě nahlížených interpretačních celků.

Závěrem tedy shrnuto: Výklad tématu, které je formulováno na pozadí aktuální odborné diskuse a je svým způsobem jedinečně, nikoli kompilativně založeno, je podložen průběžným využíváním relevantní odborné literatury. Práce je zacílena na ty aspekty, které je možné prací adekvátně vyřešit. Zvolená metodologie je vysvětlena a zdůvodněna na základě porovnání možností, které dosavadní literatura k tématu nabízí. Postup výkladu je zřetelný a logický; autorka postupuje při výkladu samostatně, usiluje o jedinečnou specifikaci zpracovávaných problémů. Text práce je zřetelně a soudržně strukturován. Text vykazuje patřičné a jednotné provedení citací i soupisů literatury. Jazyková stránka projevu vykazuje schopnost zvládnout základní konvence vědeckého psaní. Text je obratně a bezpečně stylizován, škoda jen některých gramatických přehlédnutí a překlepů. Práce nabízí zevrubné představení relevantní odborné literatury a systematickou analýzu argumentů, které dosavadní literatura k tématu nabízí. Kritické zhodnocení této literatury je založeno na zřetelném metodologickém podloží. Práce vykazuje soustavné rysy systematického a sebereflektujícího přístupu a prokazuje schopnost

kritického myšlení. Díky práci nabízí zřetelnou a logickou strukturaci výkladové argumentace. Použitý jazyk a styl jsou adekvátní zvolenému tématu a přístupu. Práce vykazuje schopnost vygenerovat zřetelná tvrzení, závěry a ucelené pojetí tématu. Interpretace materiálu jej nezkrsluje ani nepřeinterpretovává. Práce reflektuje i výkladové meze a možnosti dalšího (či jinak založeného) zkoumání tématu.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně / velmi dobře**, a to podle průběhu obhajoby.

Praha 30. 8. 2021

doc. PhDr. Jan Wiendl, Ph.D.